

Rättsavdelningen
Shriti Radia
shriti.radia@socialstyrelsen.se

Finansdepartementet
Regeringskansliet

Socialstyrelsens yttrande över betänkandet ”En omreglerad spelmarknad” (SOU 2017:30)

Finansdepartementets dnr Fi2017/01644/OU

Sammanfattning

Socialstyrelsen är generellt positiv till förslagen som rör licensiering av spelföretag som idag verkar på den svenska spelmarknaden. Myndigheten har valt att behandla de förslag som rör spelares hälsa, möjlighet till ett sunt spelande och där konsekvenserna av ett problemspelande påverkar individen och samhället negativt.

Socialstyrelsen instämmer med utredningen att med licensiering och lagstiftning ges gemensamma förutsättningar, en förutsägbarhet, ökad legitimitet och trovärdighet för spelbranschen. Möjlighet att hantera problemspelande och spelmissbruk gör att Socialstyrelsen tillstyrker de förslag som utredningen lagt om ett införande av spellicens för spelbolag som vill verka i Sverige.

9.1 Syftena med den svenska spelregleringen lagregleras

Myndigheten tillstyrker utredningens förslag att syftena med den svenska spelregleringen lagregleras. Myndigheten instämmer i att spelandet ska hållas på en rimlig nivå och att spellagen ska tillämpas så att; spelen får ett högt konsumentskydd, det råder hög säkerhet i spelen, de negativa konsekvenserna av spelandet begränsas och att spel om pengar inte används som stöd i kriminell verksamhet.

Namnbytet av Lotteriinspektionen till Spelmyndigheten (8.2 En ny ramlag för lotterier och spel om pengar) är också i linje med en ökad tydlighet att den ansvariga myndigheten är det för alla sorters spel. Ett införande av ett råd vid Spelmyndigheten där relevanta aktörer och företrädare från samhället tillstyrks också av Socialstyrelsen, eftersom flera samhällsaktörer berörs av konsekvenserna av spel om pengar och behöver samverka för att kunna följa utvecklingen, konsekvenser och för att vidta åtgärder.

18. Spel – problem och ansvar

Myndigheten delar bilden av behovet av ett utökat spelansvar för spelföretagen och anser att det är positivt att detta konkretiseras genom åtgärdsförslagen i 18.7. Särskilt anser Socialstyrelsen det vara av vikt att spelföretagen ska ha tillgänglig information om vilken hjälp som finns att få och hur man kommer i kontakt med den (18.7.9) samt att det föreslås att spelaren själv ska kunna stänga av sig själv på onlinespelföretagens webbplatser (19.3).

Trots att det saknas internationell forskning om olika regleringssystem effektivitet när det gäller att minska spelproblem ställer sig Socialstyrelsen positiv till en licensieringslag eftersom det samtidigt kommer ske ett ökat ansvar för spelare och riskerna med spel kan bli mer kända i samhället. Med självregistrering och självavstängning kan också forskningsunderlag (statistik) ges och möjlighet att följa spelutvecklingen i landet. Just omsorgsplikten som utredningen föreslår i 18.7.1, som tydliggörs i och med att ett licensierat företag ska redovisa i en handlingsplan hur denna omsorgsplikt ska genomföras för att skydda spelarna mot överdrivet spelande och minska deras spelande anser myndigheten som positivt.

Myndigheten tillstyrker förslaget att ett spelföretag kontinuerligt ska erbjuda och utbilda sin ledning och sin personal med syfte att skapa medvetenhet och förståelse för riskerna med spel och vilka faktorer som påverkar spelarens spelbeteende, 18.7.3. Likaså är myndigheten positiv till förslaget 18.7.5 om åldersgräns och den harmonisering i jämförelse om krav på åldersgräns, även för lotter och nummerspel, i likhet med hur det ser ut i flertalet andra länder.

Socialstyrelsen tillstyrker även förslaget om informationen till spelare 18.7.7 och betydelsen av föreskrifter om vilken information som ska hållas tillgänglig för spelare.

Socialstyrelsen anser att utredningens förslag 18.7.8 om insatser och vissa tidsgränser som spelaren ska ange och bekräfta kan bidra till att öka spelares medvetna spelande och ökad kontroll över spel om pengar. Utredningens förslag 18.7.9 om aktivt uppsökande och vägledning till hjälp och särskilt möjligheten till självtest kan också vara positivt.

Myndigheten instämmer också i förslaget 18.7.10 att det inom Spelmyndigheten behöver finnas kompetens och en grupp som arbetar med riskvärdering och kontinuerlig utvärdering av olika spel, så att riskerna för sociala skadeverkningar vid förändringar i spelutbudet bevakas och bedöms. Socialstyrelsen anser, liksom utredningen, att detta arbete tillsammans med det preventiva arbete som Folkhälsomyndigheten bedriver borde ge goda förutsättningar för att både hålla regeringen informerad om riskerna med spel som redan finns på marknaden, om nya spel som introduceras samt för att myndigheterna ska kunna vidta åtgärder och öka kunskaperna om spelproblem.

19.3 De enskilda spelföretagens avstängningar

Socialstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att spelföretag med licens enligt 4-7 kap. spellagen ska se till att registrerade spelare har möjlighet att stänga av sig själva från spel under en viss tid (24 timmar) eller tills vidare (12 månader).

20. Behandling av personuppgifter och vissa frågor om sekretess

Socialstyrelsen anser att det är av största vikt att frågor om hur personuppgifter, sekretessregler och personlig integritet ska hanteras beaktas i den kommande lagstiftningen. I och med förslaget att inrätta ett nationellt avstängningsregister kommer vissa uppgifter att spridas till ett större antal aktörer. Detta skapar integritetsrisker som måste beaktas. Socialstyrelsen anser liksom utredningen att det är ytterst angeläget med en tydlig reglering när det gäller hanteringen av personuppgifter.

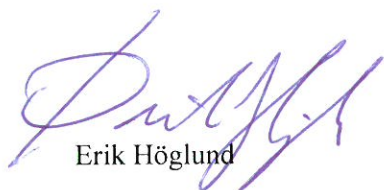
21. Marknadsföring

Även förslagen som rör marknadsföring av spel till konsumenter 21.15.2 anser Socialstyrelsen ligga i linje med ett ökat ansvarstagande, eftersom spelandet per person ökar, men inte antalet spelare. Marknadsföringen som onlinespelbolagen för är enligt Socialstyrelsen också ett centralt skäl till varför en reglering är viktig. Utredningens mål med en målsättning att 90 % av de företag som erbjuder spel i Sverige också ska ha licens är också något som myndigheten anser vara rimligt. Detta för att kunna reglera spelmarknaden; ställa krav på bolagens betende gentemot spelare, marknad och myndigheter.

Socialstyrelsen vill särskilt betona att marknadsföringen inte ska rikta sig till barn eller ungdomar eller att den ger bilden av att spelande är vägen till en önskad social ställning eller att spelande är gratis. Det är också viktigt, som utredningen beskriver i 21.15.6 att marknadsföring inte får riktas direkt till spelkunder som har stängt av sig på egen begäran eller har blivit avstängda av spelföretaget. Inte heller får reklam riktas mot personer som stängt av sig från spel.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Erik Höglund. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Mariana Näslund Blixt deltagit. Juristen Shriti Radia har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Erik Höglund

Shriti Radia